

Ο παππούς έβαζε τα χοντρά γυαλιά του με τον κοκάλινο σκελετό, άπλωνε μπροστά του την εφημερίδα και προσπαθούσε να διαβάσει τα νέα της ημέρας. Αργά και συλλαβιστά με σταθερή και βαριά φωνή κατάπινε μια μια τις αράδες και στο τέλος κάθε πρότασης ή παραγράφου σταματούσε. Λες και προσπαθούσε να χωνέψει και να συνδέσει στο μυαλό του τα όσα διάβαζε.

Κάποτε ήταν πολύ δύσκολο να μάθεις γράμματα. Πριν τον πόλεμο τα μέσα ήταν πενιχρά και οι σπουδές πολυτέλεια. Έτσι ο μεγάλος καημός του παππού να μάθει κάτι παραπάνω από τα λίγα κολλυβογράμματα του δημοτικού και να συνεχίσει στο γυμνάσιο έμεινε ματαιωμένη προσδοκία. Χιλιάδες άνθρωποι δεν κατάφεραν να μάθουν ούτε καν αυτά που έμαθε ο παππούς και έμειναν πρακτικά αναλφάβητοι μη μπορώντας να βάλουν ούτε καν την υπογραφή τους.

Αγροτική χώρα η Ελλάδα και στα χωράφια είχαν ανάγκη από χέρια, και για όσους δεν διέθεταν κλήρο οι φάμπρικες έμοιαζαν με ένα καταφύγιο επιβίωσης για δεκάχρονα και δωδεκάχρονα παιδιά που σε πολλές περιπτώσεις αναλάμβαναν να συντηρήσουν ολόκληρες οικογένειες.

Ακόμη και τα δημοτικά σχολεία απείχαν χιλιόμετρα από χωριά και κωμοπόλεις και για τα γυμνάσια η κατάσταση ήταν ακόμη χειρότερη.

Ήρθε ο καιρός που και αυτά τα σχολεία ερήμωσαν. Τα κτίρια έμειναν άψυχα κουφάρια να μαραζώνουν όπως τα χωριά και οι μικρές πόλεις της περιφέρειας που είδαν τον πληθυσμό τους να μεταναστεύει είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό.

Δεκαετίες μετά όλα αυτά μοιάζουν για κάποιους μακρινές αναμνήσεις ενός δύσκολου και ζοφερού παρελθόντος.

Δεκαετίες προσπάθησαν οι μεταπολεμικές γενιές να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο με όχημα την εκπαίδευση. Ματωμένοι αγώνες, πολύχρονες μάχες για να κατακτηθεί το δικαίωμα για καθολική και δωρεάν παιδεία.

Τι να σκέφτεται άραγε ο παππούς πίσω από τα χοντρά γυαλιά του διαβάζοντας πως σε πέντε χρόνια περίπου 250.000 νέοι, το πιο μορφωμένο και εξειδικευμένο δυναμικό που είχε ποτέ η χώρα, πήραν το δρόμο της ξενιτιάς και πολλοί από αυτούς ούτε καν σκέφτονται γυρίσουν πίσω;

Στα δύο διπλανά διαμερίσματα οι δύο όψεις ενός νομίσματος που εξωθεί τη νεολαία σε απόγνωση. Το ένα παιδί μετά τις Πανελλαδικές πέρασε στο Πανεπιστήμιο. Το μέλλον που τού τάζουν και βλέπει στον ορίζοντα είναι στην καλύτερη περίπτωση ένας μισθός 489 ευρώ - κι αυτός όποτε έρθει η «ανάπτυξη» - ή από την άλλη ο δρόμος του μισεμού.

Λίγο παραδίπλα, το άλλο παιδί παρά τους κόπους και τις θυσίες της οικογένειας δεν μπορεί να τελειώσει ούτε καν το γυμνάσιο. Η πολιτεία το λιθοβολεί. Αυτό και πόσα ακόμα που έχουν παρόμοια τύχη. Αυτό που τού υπόσχεται είναι κατάργηση ολόκληρων τομέων της τεχνικής εκπαίδευσης αναγκάζοντάς το να

παρατήσει εντελώς ακόμη και τη σκέψη για συνέχεια στην εκμάθηση μιας τέχνης. Αν κάποτε υπήρχαν και δουλειές όπου μπορούσε να απορροφηθεί ως ούτως ή άλλως φτηνό εργατικό δυναμικό, τώρα εργοστάσια και μηχανουργεία κλείνουν το ένα μετά το άλλο και άλλοτε σφύζουσες από ζωή γειτονιές μετατρέπονται σε απέραντα βιομηχανικά νεκροταφεία.

Οι υπουργοί Παιδείας και Εργασίας έσπευσαν να δώσουν ως αντίδοτο την απλοποίηση στην καταβολή επιδομάτων στις οικογένειες των οποίων τα παιδιά εγκαταλείπουν το σχολείο. Από την άλλη πλευρά συνδέουν το οικογενειακό επίδομα με τη φοίτηση των παιδιών τουλάχιστον στην υποχρεωτική εκπαίδευση ώστε δήθεν να αποτρέψουν τη διαρροή μαθητών απ' τα σχολεία. Οι ίδιοι που καταργούν και συγχωνεύουν σχολεία. Απολύουν δασκάλους. Καταργούν ολόκληρους τομείς στα λύκεια, αυξάνουν τις εξετάσεις και κάθε είδους φραγμό ώστε να αναγκαστούν όλο και περισσότεροι να καταλήξουν σε μια δεξαμενή ανειδίκευτου κακοπληρωμένου εργατικού δυναμικού.

Τι να σκέφτεται άραγε αυτός ο παππούς και χιλιάδες παππούδες που είχαν όρεξη να μάθουν αλλά η ζωή τούς έκοψε πρόωρα τα φτερά; Κάθε καινούρια σχολική χρονιά την είχαν οραματιστεί κάποτε με τα παιδιά να υποσιτίζονται και να κρυώνουν και με γονείς να ζουν από τις πενιχρές συντάξεις τους; Όταν τα παιδιά κρυώνουν και πεινάνε τα όνειρα έχουν παγώσει και δεν χρειάζεται καμία επίσημη χρεωκοπία για να πιστοποιήσει το βάραθρο της οπισθοδρόμησης στο οποίο έχουν οδηγήσει οι κυρίαρχοι την κοινωνία.

Οι ζοφερές εικόνες του παρελθόντος ξαναζούν σε κάθε γειτονιά και το ζήτημα είναι πώς αυτή κατάσταση θα ανατραπεί. Οι παππούδες δεν μπορούν να κάνουν και πολλά πια. Αναγκαστικά τον πρωταγωνιστικό ρόλο πρέπει να τον παίξει η σημερινή νεολαία η οποία υπόκωφα κοχλάζει και οι ημέρες της οργής ίσως караδοκούν στην επόμενη στροφή...

IX - IX - 2014